

YRITTÄJÄ- TUTKINNOT

LISÄÄ YRITTÄJÄOSAAMISTASI
JA NOSTA YRITYKSESI
KILPAILUKYKYÄ!

 YRITTÄJÄN AMMATTITUTKINTO

 YRITYSJOHTAMISEN
ERIKOISAMMATTITUTKINTO

▶ KILPAILUKYKYÄ VOI AINA PARANTAA

Yrittäjätutkintojen avulla

- Saat asiantuntija-apua ja valmennusta liikeideasi ja -toimintasi kehittämisessä.
- Voit toteuttaa yrityksellesi tärkeän kehittämisprojektin.
- Yhteiskunta tukee kehittämisprojektiasi ja koulutustasi – voit saada taloudellista tukea opinnoissasi.
- Saat yritystoiminnan jatkamisen työkaluja esimerkiksi omistajanvaihdostilanteissa.
- Kehittämisprojektin yhteydessä voit suorittaa yrittäjätutkinnon.

KÄYTÖSSÄSI OVAT:

○ YRITTÄJÄN AMMATTITUTKINTO

○ YRITYSJOHTAMISEN
ERIKOISAMMATTITUTKINTO

▶ MENESTYKSEN AVAIMET OVAT OSAAMISESSA

Tässä esitteessä sinulle kerrotaan kahdesta mahdollisuudesta kehittää omaa yrittäjäosaamistasi ja yrityksesi kilpailukykyä. Näistä toinen on rakennettu yrittäjän ammattitutkinnon ympärille. Siinä tutkinnon sisältö on räätälöity sen mukaan, onko kysymys jo toimivasta, juuri käynnistymässä olevasta vaiko vasta suunnitteilla olevasta yrityksestä.

Toinen mahdollisuus on yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnossa. Siinä yrityksen kehittämisen ohella painotetaan yritysjohtamiseen liittyviä taitoja. Molempiin tutkintoihin liittyvässä valmennuksessa lähdetään siitä, että suoritat tutkinnot osana omaa yritystoimintaa.

Tässä esitellyt mahdollisuudet ovat sinulle tehokasta ja taloudellista ajankäyttöä. Yrittäjätutkintojen ympärille rakennetut kehittämishankkeet voivat palvella myös sukupolvenvaihdostilanteita. Perheenjäsenesi tai yrityksesi työntekijä voivat valmentautua juuri sinun yrityksesi vastaanottamiseen jo hyvissä ajoin ennen vaihdostilannetta.

Hyvä yrittäjä! Uudistetut yrittäjätutkinnot ovat sinulle todellisia mahdollisuuksia! Ota yhteys lähimpään aikuiskoulutusta antavaan koulutusorganisaatioon, josta saat tarvittavat neuvot ja tiedot kehittämisprojektisi käynnistämiseksi. Oman osaamisesi päivittämisellä varmistat menestyksesi myös tulevaisuudessa.

Martti Pallari

puheenjohtaja, Yrittäjyyssalan tutkintotoimikunta
johtaja, Suomen Yrittäjät

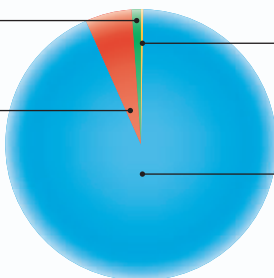
YRITYSTEN MÄÄRÄ

Keskiuuret yritykset

(50-249 hlöä)
2 373 kpl
1,0 %

Pienyrietykset

(10-49 hlöä)
14 088 kpl
5,6 %

Suuryritykset

(yli 250 henkilöä)
612 kpl
0,2 %

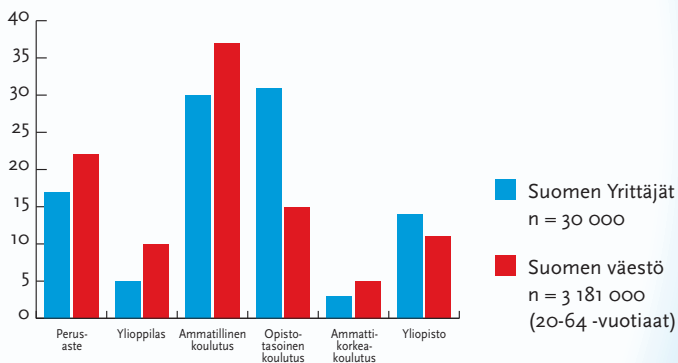
Mikroyritykset

(1-9 henkilöä)
233 305 kpl
93,2 %

Yhteensä 250 378 yritystä vuonna 2006

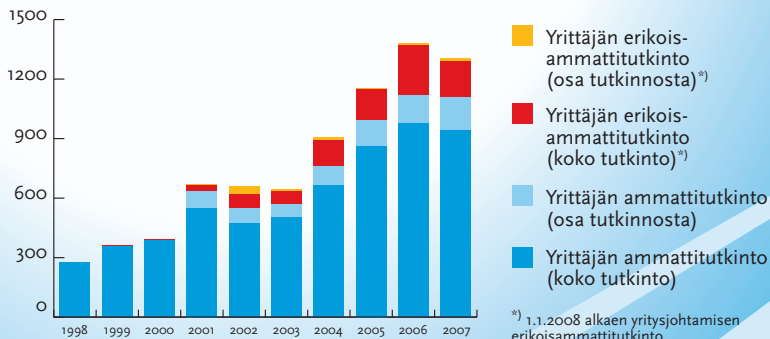
Lähde: Tilastokeskus, Yritysrekisteri

YRITTÄJIEN JA VÄESTÖN KOULUTUSTASO

Lähde: Suomen Yrittäjät, jäsenrekisteri 5/2007, Tilastokeskus 31.12.2006

HYVÄKSYTYT YRITTÄJÄTUTKINNOT 1998-2007

^{*)} 1.1.2008 alkaen yritysjohtamisen erikoisammattitutkinto

▶ MITÄ YRITTÄJÄTUTKINNOT SINULLE ANTAVAT?

Uusien yrittäjätutkintojen suunnittelussa on ajateltu ennen kaikkea yrityksesi kilpailukyvyyn parantamista. Yrittäjäksi aikovalle on tärkeää tehdä kunnollinen liiketoimintasuunnitelma. Kokeneelle yrittäjälle taas yrityksen kilpailukyvyyn parantaminen on välttämätöntä jatkuvan menestyksen turvaamiseksi.

Sekä tutkintojen suorittaminen että niihin valmistava koulutus suunnitellaan kullekin henkilökohtaisesti. Näin varmistetaan se, että saat sekä itsesi että yrityksesi kehittymisen kannalta tärkeimpiä valmiuksia.

Voit suorittaa yrittäjätutkintoja noin 60 koulutusorganisaatiossa ja valmistavaa koulutusta annetaan vieläkin useamassa paikassa. Voit suorittaa myös tutkinnon osan. Yritystoiminnan asiantuntijat valmentavat sinua. Sopiva väylä löytyy sinullekin varmasti.

Yrittäjä-
osaamisella
kilpailukykyä

“Perustin oman yritykseni yli 10 vuotta sitten. Minulla oli kova halu kehittyä yrittäjänä, mutta yrittäjälle sopivia koulutusmahdollisuuksia oli tarjolla vähän. Silloinen yrittäjän erikoisammattitutkinto tuntui sopivan parhaiten tilanteeseeni, koska minulla oli yrittämisestä jo usean vuoden kokemus. Olen tyytyväinen tutkintoon. Se laajensi näkemystäni. Osaan hyödyntää saatavilla olevaa tietoa entistä paremmin ja varautua siten tulevaisuuteen. On hyvä asia, että johtamisen osuutta on vahvistettu uudessa yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnoissa. Mielestäni kaikki tutkinnon osat ovat kuitenkin niin tärkeitä, että niiden kaikkien olisi pitänyt olla pakollisia.”

Anne Louhimo, Tampereen Rakennustori Oy

Yrittäjyyden alkutaipaleelle:

YRITTÄJÄN AMMATTITUTKINTO

Yrittäjän ammattitutkinto on tarkoitettu sinulle, joka olet yrittäjyyden alkutaipaleella tai suunnittelet yrittäjäksi ryhtymistä. Tutkinto koostuu kolmesta osasta: Liikeidean täsmentäminen, liiketoimintasuunnitelman laatiminen ja liiketoimintasuunnitelman toteuttaminen.

Liikeidean täsmentäminen lähtee toimintaedellytysten selvittämisestä. Siinä otetaan kantaa omiin valmiuksiin, toimialan näkymiin ja riskeihin sekä verkostoitumisen mahdollisuuksiin.

Liiketoimintasuunnitelmaa tehtäessä selvitetään tarkemmin toimintaympäristöä, kilpailutilannetta, asiak-

kaita, tuotteita ja palveluja sekä tietysti kannattavuutta.

Liiketoimintasuunnitelman toteuttaminen voi tarkoittaa yrityksen konkreettista perustamista tai toiminnan kehittämistä laaditun liiketoimintasuunnitelman mukaiseksi.

LIIKEIDEAN TÄSEMMENTÄMINEN

Omien edellytysten arviointi

- Henkilökohtaiset ominaisuudet
- Oma ammatillinen osaaminen
- Toimialan mahdollisuudet ja riskit
- Verkostoitumisen mahdollisuudet
- Yhteenveto omista edellytyksistä

Liikeidean laatiminen

- Yrityksen tulevaisuuden suunnittelu
- Tuotteiden ja palveluiden suunnittelu
- Tarvittavien resurssien määrittely
- Liikeidean laatiminen

LIIKETOIMINTASUUNNITELMAN LAATIMINEN

Liiketoiminnan perusratkaisujen tekeminen

- Liiketoiminnan suunnittelu
- Liiketoimintasuunnitelman rakenteen määrittely

Liiketoimintasuunnitelman laatiminen

- Toimintaympäristö, markkinat ja kilpailutilanne
- Tuotteet ja palvelut
- Asiakkaat
- Kannattavuus ja rahoitus
- Toiminnan organisointi
- Liiketoimintasuunnitelman kokoaminen

LIIKETOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTTAMINEN

Liiketoiminnan käynnistäminen suunnitelman perusteella

- Yrityksen perustaminen
- Liiketoiminnan käynnistäminen
- Markkinoinnin ja myynnin käynnistäminen
- Taloushallinnon ja rahoituksen hallinta

Yritystoiminnan toteuttaminen ja kehittäminen suunnitelman mukaisesti

- Toimintaympäristön kehityksen seuraaminen
- Yrityksen johtaminen
- Yrityksen markkinointi ja myynti
- Talouden hallinta
- Yrittäjänä kehittyminen

Suunnitteilla oleva yritys

Omien edellytysten arviointi ja liikeidean laatiminen

Käynnistytävä yritys

Omien edellytysten arviointi ja liikeidean laatiminen

Toimiva yritys

Omien edellytysten arviointi ja liikeidean kehittäminen

Suunnitteilla oleva yritys

Oman liiketoiminnan perusratkaisujen määrittely ja liiketoimintasuunnitelman laatiminen

Käynnistytävä yritys

Oman liiketoiminnan perusratkaisujen määrittely ja liiketoimintasuunnitelman laatiminen

Toimiva yritys

Oman liiketoiminnan perusratkaisujen tarkentaminen ja liiketoimintasuunnitelman laatiminen tai päivittäminen

Suunnitteilla oleva yritys

Yrityksen konkreettisen käynnistysuunnitelman tekeminen ja sen toteutuksen käytännön suunnittelu

Käynnistytävä yritys

Yritystoiminnan käynnistäminen ja toteuttaminen liiketoimintasuunnitelman mukaisesti

Toimiva yritys

Nykyisen liiketoiminnan arviointi suhteessa uuteen liiketoimintasuunnitelmaan ja uuden suunnitelman mukaisen toiminnan käynnistäminen

Erikoisammattitutkinto on kohdennettu sinulle, jolla on jo vankkaa kokemusta yritystoiminnasta. Tutkinto on vaativa. Suositellaan, että olet toiminut yrittäjänä vähintään viisi vuotta.

Uudistetussa tutkinnossa on otettu entistä selvemmin mukaan johtamisnäkökulma. Vaikka yrittäjä toimisi yksinkin, on toimintaa

johdettava. Menestyksen turvaamiseksi on esimerkiksi asiakkuuksia kehitettävä ja johdettava jatkuvasti. Yrittäjä on yrityksensä johtaja, joka vie yritystään itse haluamaansa suuntaan.

Tutkinto koostuu yhdestä kaikille yhteisestä tutkinnon osasta ja toisesta valinnaisesta osasta (viisi vaihtoehtoa). Ensimmäisessä

tutkinnon osassa yrittäjä laatii yrityksensä strategian, tekee sen edellyttämän kehittämissuunnitelman ja johtaa asioiden vieniä käytäntöön. Valinnaisessa tutkinnon osassa yrittäjä laatii haluamalleen osa-alueelle kehittämisstrategian ja toteuttaa siihen liittyvän kehittämisprojektin.

TUTKINNON OSAT

Kaikille yhteinen tutkinnon osan sisältö

YRITYKSEN JOHTAMINEN JA KEHITTÄMINEN

Oman yrityksen strategiaprosessi

- Oman yrityksen ja toimialan nykytila ja kehitysnäkömät
- Vision laatiminen
- Strategian laatiminen

Oman yrityksen kehittämissuunnitelman laatiminen

- Kehittämissuunnitelma
- Tärkeimmän kehittämisalueen valinta

Oman yrityksen johtaminen

- Toiminnan organisointi
- Toiminnan johtaminen
- Talouden johtaminen
- Johtajuuden hallinta

Viisi valinnaista tutkinnon osaa (näistä valitaan yksi):

1. ASIAKKUUKSIEN JOHTAMINEN JA KEHITTÄMINEN
2. OSAAMISEN JOHTAMINEN JA KEHITTÄMINEN
3. TALOUDEN JOHTAMINEN JA KEHITTÄMINEN
4. TUOTANNON JOHTAMINEN JA KEHITTÄMINEN
5. KANSAINVÄLISTYMISEN JOHTAMINEN JA KEHITTÄMINEN

Valitun tutkinnon osan sisältö

- Strategiset tavoitteet valitun osa-alueen kehittämiselle
 - Nykytilan arviointi
 - Strategisten tavoitteiden asettaminen
- Toimintasuunnitelma ko. osa-alueen kehittämiseksi
 - Kehittämissuunnitelman tekeminen
 - Suunnitelman toteutuksen johtaminen
- Kehittämisprojekti
 - Kehittämisprojektin valmistelu
 - Projektin johtaminen

TUTKINNON SUORITTAMINEN

Kaikille yhteisen tutkinnon osan suorittaminen

Oman yrityksen strategiatyön johtaminen

Oman yrityksen visio, strategia ja osastrategiat

Kehittämissuunnitelman laatiminen

Kehittämisalueen valinta

Oman yrityksen päivittäisen toiminnan johtaminen

Oman yrityksen toimintamallit ja johtamisen käytännöt

Valinnaisen tutkinnon osan suorittaminen

Osa-alueen strategiatyön käytännön johtaminen

Osa-alueella koskevat analyysit ja selvitykset

Osa-alueen kehittämissuunnitelmat

Osa-alueen kehittämisen käytännön johtaminen

Kehittämisprojektin johtaminen ja sen dokumentointi

YRITTÄJÄN OPPISOPIMUS

Yrittäjän oppisopimus on erinomainen tapa toteuttaa oma koulutushanke, olipa kysymys sitten tutkintotavoitteisesta tai täydennyskoulutuksesta. Oppisopimus toteutetaan työssä oppimalla omissa yrityksissä. Yrittäjätutkintojen lisäksi voit täydentää alakohtaista osaamistasi 360 näyttötutkinnon avulla.

Oppisopimuskoulutuksesta voit sopia alueesi oppisopimuskeskuksen, oppisopimustoimiston tai alan oppilaitoksen kanssa. Koulutukseen liittyvää valmennusta ja asiantuntija-apua saat yrittäjätutkintokoulutuksen järjestäjiltä. Tarvittaessa myös toinen yrittäjä voi toimia valmentajanasi. Opiskeluun liittyy jonkin verran oppilaitoksen järjestämiä tietopuolisia opintoja.

“Ostettuani yhtiömiesosuuden Dieselhuolto Hongisto & Paukusta halusin perehtyä yrittämiseen. Yrittäjän ammattitutkinto on oiva tapa kouluttaa itsensä. Taloudellisestikin se on edullista. Koulutuksen toteuttamistavaksi valitsin oppisopimuksen, josta minulla oli ennestään hyvät kokemukset koneistajaksi opiskellessani. Yrittäjän ammattitutkinnon tuloksena ajankäytön hallinta ja markkinoitivalmiuteni ovat parantuneet. Osaan nyt analysoida yritykseni toimintaa paljon paremmin kuin aikaisemmin. Ja mikä kaikkein tärkeintä, yritykseni kilpailukyky on parantunut.”

Tuomo Renfors, Diesel-Huolto Hongisto & Co

OPPISOPIMUS- KOULUTUKSEN TUET

Oppisopimuskoulutuksessa olet oikeutettu saamaan opintososiaalisia etuja yritysesi ulkopuolella tapahtuvilta koulutuspäiviltä. Etuudet ovat verottomia.

Etuudet oppisopimuskoulutuksessa ovat (vuonna 2008)

- päiväraha 15 euroa / opetuspäivä
- perheavustus 17 euroa / opetuspäivä
- korvausta matkakustannuksista
- majoituskorvaus 8 euroa / opetuspäivä, jos koulutus järjestetään opiskelijan koti- tai oppisopimuspaikkakunnan ulkopuolella.

Jos nostat palkkaa koulutuspäiviltä, voit saada korvausta ainoastaan matka- ja majoituskustannuksista.

Asiantuntijayrittäjä saa koulutuskorvauksen työssäoppimisen ohjauksesta, neuvonnasta ja arvioinnista.

www.oph.fi/oppisopimus
www.oppisopimus.net

Puolet
yrittäjä-
tutkinnoista
oppisopi-
muksella

YRITTÄJÄN

AIKUISKOULUTUSTUKI

Jos yrityksesi kehittämisprojekti kestää vähintään kaksi kuukautta joko yhdessä tai useammassa jaksossa, saattaa sinulla olla oikeus aikuiskoulutustukeen yrityksesi ulkopuolella tapahtuvan koulutusjakson ajalta.

Saat aikuiskoulutustuen perusosaa, joka on noin 500 euroa kuukaudessa. Tuen kesto määräytyy työvuosiesi perusteella. Tuki on verotettavaa tuloa ja se maksetaan jälkikäteen hakemuksen perusteella.

www.koulutusrahasto.fi

Katso lisäksi:
koulutuspäiväraha
koulutustuki

www.kela.fi
www.mol.fi

YHTEISKUNTA TUKEE YRITTÄJÄKOULUTUSTA

Yrittäjätutkintoihin valmistava koulutus on yhteiskunnan tukemaa. Maksettavaksesi jää usein vain pieni osanottomaksu sekä tutkintomaksu (50,50 euroa vuonna 2008).

“Perheyriksessämme oli tietynlainen nollauspaikka veljeni lähtiessä työhön yrityksemme ulkopuolelle. Silloin jouduin pohtimaan omaa yrittämistäni. Yrittäjän ammattitutkinto tuntui parhaalta vaihtoehdolta kehittää itseäni ja yritystämme. Saatoin suorittaa tutkinnon oppisopimuksena omassa yrityksessäni. Valmentajanani toimi ennestään tuttu tutor. Jokainen työpäivä uuden oppimista. Opiskelu kytkeytyi kiinteästi oman yritykseni kehittämiseen. Osaan nyt lukea tuloslaskelmaa ja tasetta, budjetoinnin taidan aikaisempaa paremmin, hinnoittelunkin olemme uudistaneet. Paino-Arra Oy on nyt hyvässä tuloskunnossa.”

Kimmo Arramies, Paino-Arra Oy

○ MISTÄ TIETOA?

▶ Yrittäjyyssalan tutkintotoimikunta

Puheenjohtaja
Martti Pallari
Suomen Yrittäjät ry
(09) 229 229 55
0500 812 677
martti.pallari@yrittajat.fi

Varapuheenjohtaja
Anna-Liisa Levonen
Työ- ja elinkeinoministeriö
010 606 3685
050 375 6214
anna-liisa.levonen@tem.fi

Sihteerin
Johanna Haapanen
Amiedu
020 746 1291
040 715 8697
johanna.haapanen@amiedu.fi

Jäsenet
Jouko Pajunen
Pajunen Oy
(02) 572 1082
050 598 1057
jouko.pajunen@pajunen.fi

Tuomo Haavisto
Suomen Jobs and Society ry
(09) 684 6620
040 558 0412
tuomo.haavisto@uusyrityskeskus.fi

Markku Virtanen
Työ- ja elinkeinoministeriö
010 604 9068
050 396 0180
markku.virtanen@tem.fi

Vesa Malila
MTK maaseutuyrittäjyyssalinja
020 413 2424
040 500 0878
vesa.malila@mtk.fi

Ritva Nyberg
Naisyrittäjyyskeskus ry
(09) 542 244 66
0400 489 064
ritva.nyberg@nyek.fi

Riitta Suomalainen
Pohjois-Karjalan Aikuisopisto
(013) 244 2582
050 432 7595
riitta.suomalainen@pkky.fi

Jukka Matero
PSK-Aikuisopisto
(08) 312 0714
044 312 0714
jukka.matero@psk.fi

▶ Yrittäjätutkintoja järjestävät oppilaitokset

Kun haluat lisätietoja yrittäjätutkintoista, ota yhteys alueellasi yrittäjätutkintoja järjestäviin oppilaitoksiin tai tutkintotoimikuntaan.

www.oph.fi/nayttotutkinnot
-> tutkintotoimikuntien kotisivut
-> valitse toimikunta
-> yrittäjyyssalan

▶ Lisätietoja antavat myös

Företagare
Pentti Martikainen
Examenkommission inom företagarbranschen och företagsökonomi
(09) 773 2606
0400 586 563
pentti.martikainen@opaste-1.fi

Koulutusasiamies
Veli-Matti Lamppu
Suomen Yrittäjät
(09) 229 228 68
050 344 2554
veli-matti.lamppu@yrittajat.fi

Opetusneuvos
Anne Huhtala
Opetushallitus
(09) 774 778 29
050 569 5955
anne.huhtala@oph.fi

YRITTÄJÄN AMMATTITUTKINTO

YRITYSJOHTAMISEN ERIKOISAMMATTITUTKINTO

TIETOA YRITTÄJÄTUTKINNOISTA JA KOULUTUKSEN RAHOITUKSESTA

www.oph.fi/nayttotutkinnot
www.oph.fi/oppisopimus
www.oppisopimus.net
www.koulutusrahasto.fi
www.kela.fi
www.tem.fi
www.mol.fi
www.opintoluotsi.fi
www.yrityssuomi.fi
www.yrittajat.fi
www.uusyrittaykeskus.fi

○ KILPAILUKYKYINEN YRITYS

○ OSAAVA YRITTÄJÄ

YRITTÄJYYSSALAN
TUTKINTOTOIMIKUNTA

OPETUSHALLITUS

▲ ***Suomen Yrittäjät***

PL 999, 00101 Helsinki
Puhelin (09) 229 221,
Faksi (09) 2292 2980
toimisto@yrittajat.fi
www.yrittajat.fi